

Analýza výkonnosti srovnatelných správních obvodů obcí s rozšířenou působností v jednotlivých oblastech s využitím benchmarkingu

ORP Blansko

Zpracovatel:
Odborný tým Projektů

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu
Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

*Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních
obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)*

Úvod

Benchmarking představuje jednu z klíčových aktivit projektu Podpory meziobecní spolupráce. Výsledky benchmarkingu přináší důležitá východiska pro tvorbu strategií území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále jen SO ORP) a měly by být zohledněny v debatách o dalším rozvoji území ve vztahu k vybraným veřejným službám v oblastech školství, odpadového hospodářství a sociálních služeb.

Využití benchmarkingu je **spojené s analýzou dat** reprezentujících posuzované SO ORP. Shromážděná data pro vybrané indikátory nenesou bez provedení analýzy žádnou informační hodnotu.

Základem analýzy je uspořádání dat do logických celků a do souvislostí s tou oblastí, kterou chceme za pomoci benchmarkingu řešit. Dalším předpokladem analýzy je porovnávat porovnatelná data (např. srovnatelné SO ORP). Cílem vyhodnocování dat je pak **určení rozdílů (mezer) mezi vlastní výkonností a výkonností ostatních SO ORP**. Způsob vyhodnocení těchto rozdílů je již v rukou posuzovatele (analytika) - hodnoty dat za naše a další srovnatelná SO ORP lze např. uspořádat do tabulky, znázornit prostřednictvím grafu, nebo v neposlední řadě využít statistického zpracování dat). Tedy podstatou je určení:

- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru nejlepší organizace,
- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru naše organizace,
- jaký je rozdíl mezi těmito hodnotami ukazatelů.

Vedle toho lze data porovnávat s průměrnou hodnotou daného ukazatele v kraji nebo několika srovnatelných SO ORP. Průměrná hodnota bývá nejčastěji vyjádřena aritmetickým průměrem nebo tzv. mediánem (prostřední hodnota uspořádané číselné řady).

1. Základní charakteristika správního obvodu a metodika analýzy

SO ORP Blansko se nachází v severní části Jihomoravského kraje a spolu s dalšími 20 správními obvody (dále jen SO) tvoří tento kraj. SO ORP Blansko lze stručně charakterizovat následujícími údaji:

- do SO spadá 4. nejvyšší počet obcí v kraji - celkem 43;
- v dotčeném území žije celkem 55.976 obyvatel (což odpovídá průměru kraje), z toho 20.841 v jádrovém městě;
- rozlohou přes 351 km² odpovídá průměru kraje.

Tabulka 1: Komparace SO ORP v Jihomoravském kraji

Území SO ORP	Počet obcí	Počet obyvatel SO ORP	Počet obyvatel jádrové obce	Rozloha ORP v km ²
Blansko	43	55976	20841	351
Moravský Krumlov	33	22235	5893	348
Veselí nad Moravou	22	38931	11471	343
Znojmo	111	91197	33964	1242
Hustopeče	28	35503	5883	355
Slavkov u Brna	18	22055	6224	158
Pohořelice	13	13439	4678	195
Mikulov	17	19695	7410	244
Tišnov	59	29778	8849	342
Bučovice	20	15932	6450	171
Vyškov	42	51778	21496	547
Boskovice	73	51378	11446	511
Kyjov	42	55832	11483	470
Břeclav	18	59742	24925	439
Ivančice	17	24042	9604	172
Rosice	24	24904	5790	174
Židlochovice	24	31050	3615	194
Šlapanice	40	63498	7076	343
Hodonín	18	61402	25094	286
Kuřim	10	21956	10814	77
Brno	1	378327	378327	230
Průměr za kraj	32	55650	-----	343

Pro benchmarkingové srovnání a formulování podstatných závěrů jsou důležité zejména hodnoty ukazatelů, které se výrazně odlišují od ostatních porovnávaných subjektů, tj. SO ORP. Proto bylo pro vzájemné srovnání použito více kritérií, aby byly zjištěny a vyzdvíženy významné diference v relevantních oblastech. Benchmarkingové srovnání bylo tedy provedeno v porovnání s podobně velkými SO (měřeno počtem obcí SO a počtem obyvatel jádrového města):

- SO ORP s počtem obcí ve správním obvodu 42 až 44 obcí (celkem 6 srovnatelných SO ORP: Kyjov, Vyškov, Prachovice, Přelouč, Klatovy, Kralovice);
- SO ORP s počtem obyvatel jádrové obce 20.000 až 22.000 (celkem 6 srovnatelných SO ORP: Vyškov, Jindřichův Hradec, Náchod, Bohumín, Kutná Hora, Žďár nad Sázavou).

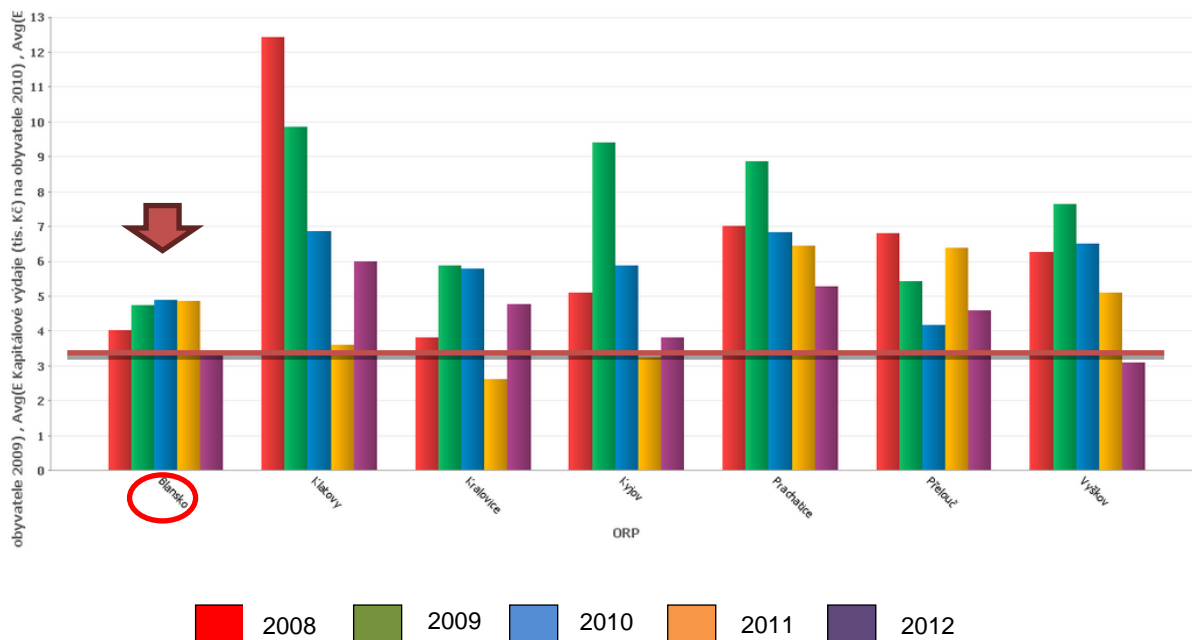
2. Ekonomická výkonnost

Z pohledu ekonomické výkonnosti je zajímavé se u SO ORP Blansko blíže podívat na **úroveň kapitálových výdajů na obyvatele**, která byla sledována mezi lety 2008-2012. V oblasti výdajů, jejichž výše odráží investiční akce obvodů, byl blanenský obvod v průběhu sledovaných 5ti let třikrát na 2. místě odspoda (v letech 2008, 2010 a 2012) a jedenkrát dosáhl dokonce na nejnižší příčku (2009). To odráží i

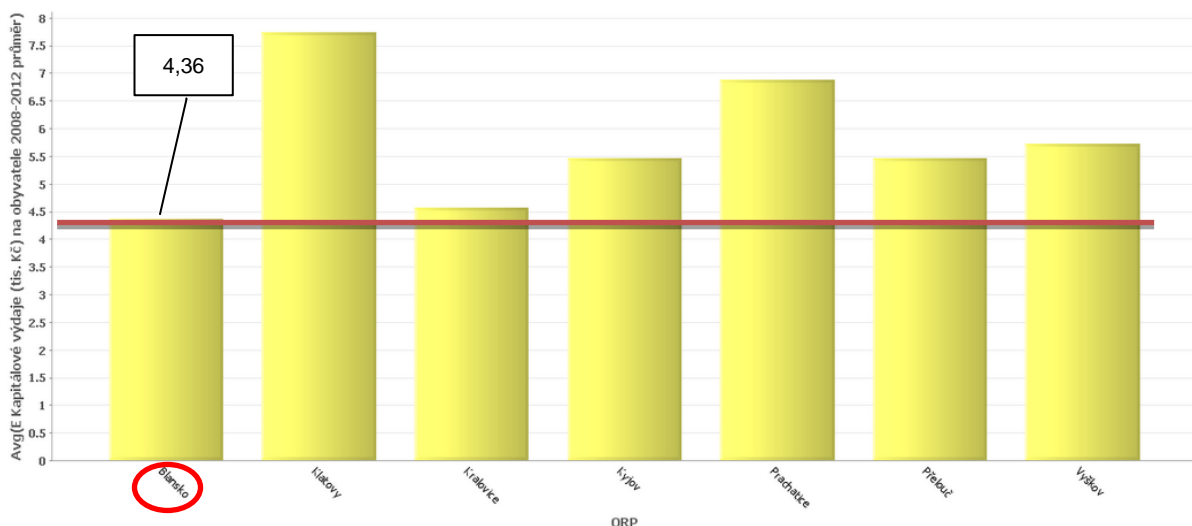
Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

druhá nejnižší průměrná hodnota ve výši ca 4 tis. Kč/obyv. Situaci znázorňují obrázky 1 a 2, kde červená linie značí dosaženou úroveň SO ORP Blansko.

Obrázek 1: Kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 42 – 44) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

Obrázek 2: Průměrné kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 42 – 44) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

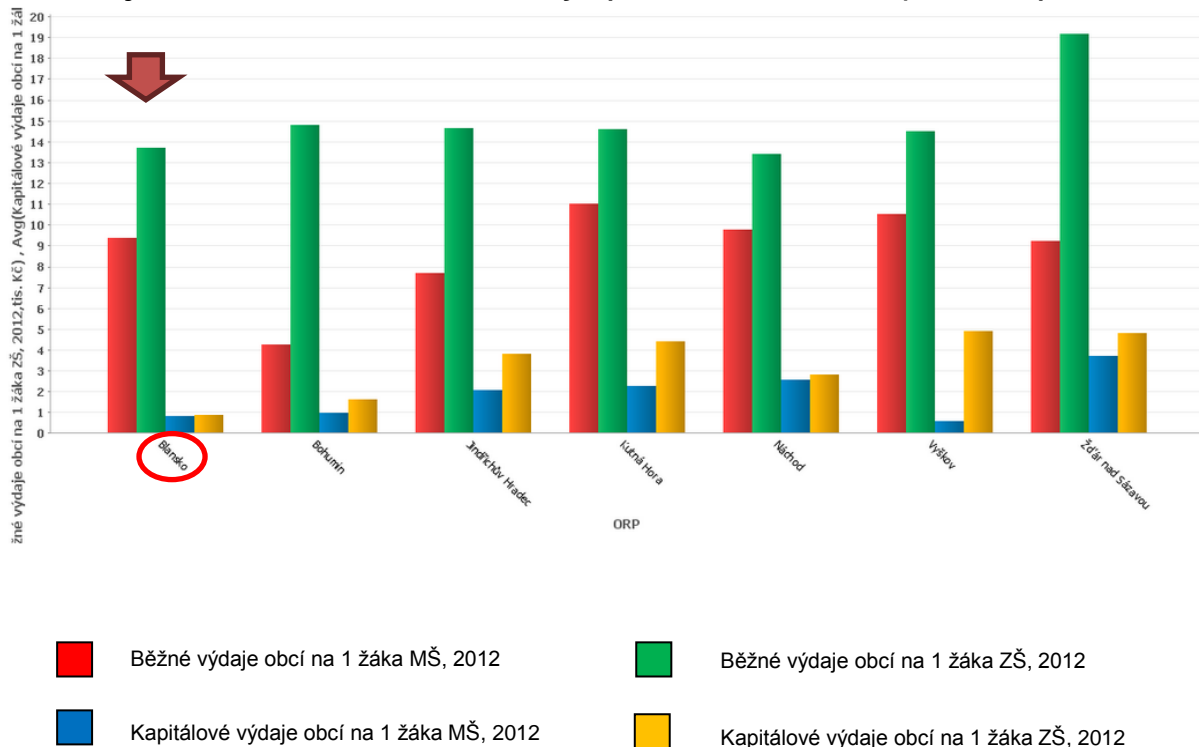

3. Předškolní a školní vzdělávání

V oblasti předškolního a školního vzdělávání zaujme v případě SO ORP Blansko zejména porovnání **běžných a kapitálových výdajů na žáky základních** *Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)*

a mateřských škol. Při pohledu na úroveň výdajů na žáky ZŠ patří hodnoty blanenského obvodu k nejnižším: běžné výdaje na žáka ZŠ jsou po SO ORP Náchod 2. nejnižší (13,7 tis. Kč/žáka), kapitálové výdaje na 1 žáka ZŠ jsou dokonce zcela nejnižší a nepřesahují hranici jednoho tisíce korun (0,88 tis. Kč/žáka). Obdobně i kapitálové výdaje na žáka MŠ jsou 2. nejnižší ve vzorku SO ORP (dle kritéria velikosti jádrové obce) s hodnotou 0,83 tis. Kč/žáka. Běžné výdaje na žáka MŠ víceméně odpovídají úrovni ostatních obvodů. Viz obrázek 3.

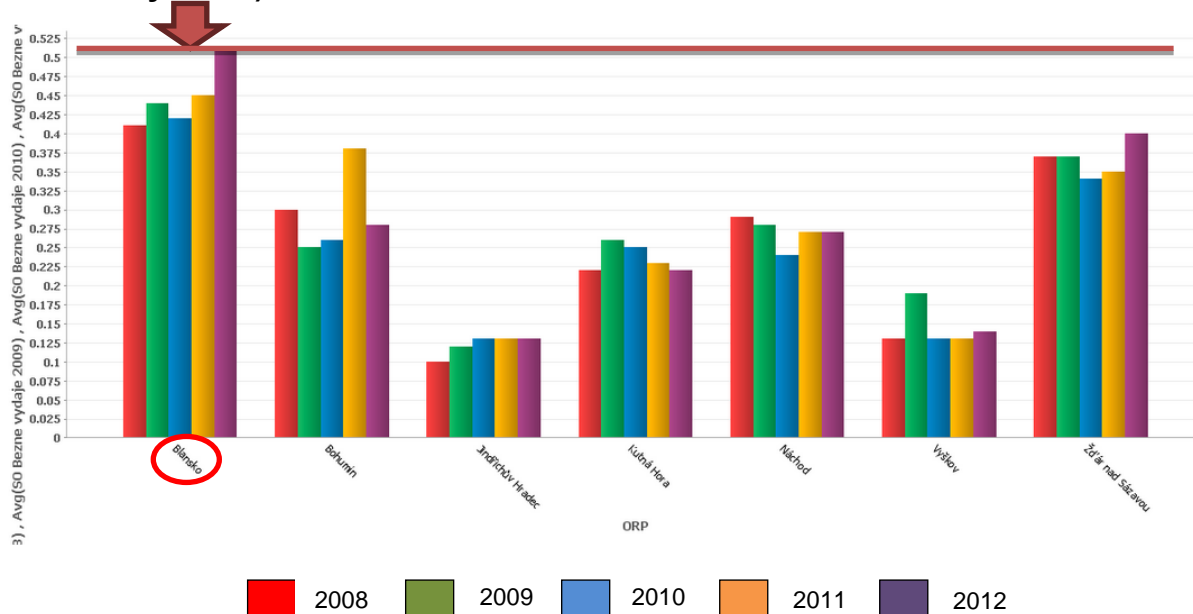
Obrázek 3: Běžné a kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: velikost jádrové obce 20 – 22 tis. obyv.) na žáka MŠ a ZŠ (v tis. Kč)

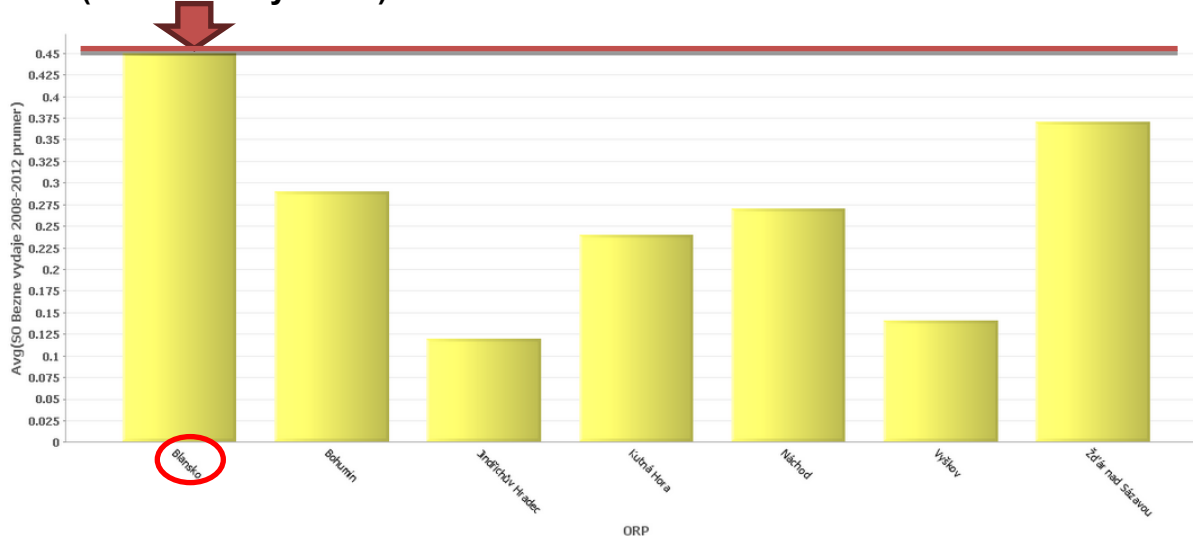
4. Sociální služby

Mezi ukazateli sociálních služeb je vhodné vyzdvihnout srovnání **běžných výdajů na obyvatele**. SO ORP Blansko obsadil první příčku mezi vybranými SO při aplikaci kritéria velikosti jádrové obce. Prvenství si blanenský obvod udržel po celé sledované období 2008-2012, což dokazuje průměr za sledované období - 0,45 tis. Kč/obyv./rok. Jejich výše má navíc i když malou, přesto trvale rostoucí tendenci. Situaci znázorňují obrázky 4 a 5.

Obrázek 4: Běžné výdaje obcí ve vybraných SO ORP (kritérium: velikost jádrové obce 20 – 22 tis. obyv.) na sociální služby v období 2008 – 2012 (v tis. Kč/obyv./rok)

Obrázek 5: Průměrné běžné výdaje obcí ve vybraných SO ORP (kritérium: velikost jádrové obce 20 – 22 tis. obyv.) na sociální služby v období 2008 – 2012 (v tis. Kč/obyv./rok)

5. Závěrečné shrnutí

SO ORP BLANSKO	
základní charakteristika	<p>v Jihomoravském kraji správní obvod ORP Blansko:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlohou a počtem obyvatel odpovídá průměru kraje spravuje 4. největší počet obcí
ekonomická výkonnost	<ul style="list-style-type: none"> úrovni kapitálových výdajů na obyvatele se obvod řadil mezi SO s nejnižšími hodnotami
předškolní a školní vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> SO vykazoval jedny z nejnižších hodnot běžných a kapitálových výdajů na žáky ZŠ a kapitálových výdajů na žáky MŠ
sociální služby	<ul style="list-style-type: none"> SO si po celé sledované období udržel prvenství z hlediska běžných výdajů na sociální služby na obyvatele

Použité zdroje: Ministerstvo financí ČR
Český statistický úřad